

slovenski čebelar

1 9 6 5

LETO LXVII

ŠT. 9

VSEBINA

Jaže Resnik: Kdo naj plača stroške	241
S. L.: Vpliv jesenskega krmljenja na količino zalege v panju	244
Julij Mayer: Jesenski pregled čebel	246

NOVICE IZ ČEBELARSKEGA SVETA

Borba proti kugi čebelje zalege v Ameriki. Ameriška čebelarška firma Taylor's. Zanimivo pismo iz Kanade. Apicultitus. Svetovni medni trg. Priznanje poljskim čebelarskim znanstvenikom. Poceni zabava. Toplota v panjih. Roj kot prometna prepreka. Uporaba čebeljih proizvodov v zdravstvu. Gospodarsko izkoriščanje mane na Čehoslovaškem. Raziskovanje dolžine rilčka. Poskus opredelitve kranjske čebele po njenem krilnem ožilju. Napake pri zazimovanju. Zadelavina. Nova avstrijska čebelarška šola	249
--	-----

NAŠA ORGANIZACIJA

Poročilo urednika Slovenskega čebelarja tov. prof. Edija Senegačnika na XIV. rednem letnem občenem zboru dne 25. aprila 1965 v Ljubljani. Nove cene medu	253
--	-----

OSMRTNICE

Jože Sotlar, Feliks Rajh, dr. Viktor Melliwa	256
--	-----

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačajo letno članarino 1000 din, ga prejema-
 jemajo zastonj. Izdaja ga Zveza čebelarskih društev za Slovenijo v Ljubljani,
 Miklošičeva cesta 30, tiska CP Delo — obrat Triglavsko tiskarna v Ljubljani, ureja
 uredniški odbor: Valentin Benedičič, Ivan Majcen, Slavko Raič, France Rome, Edi
 Senegačnik in Joško Slander. Odgovorni urednik: Edi Senegačnik. Letna naročnina
 za nečlane 1200 din, za inozemstvo 1500 din. Posamezna številka na 32 straneh
 stane 140 din, na 16 straneh 70 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor
 plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta
 v celoti poravnal. Isto velja za naročnino. Številka žiro-računa pri Narodni banki
 v Ljubljani, Miklošičeva cesta, 600-14/603-116

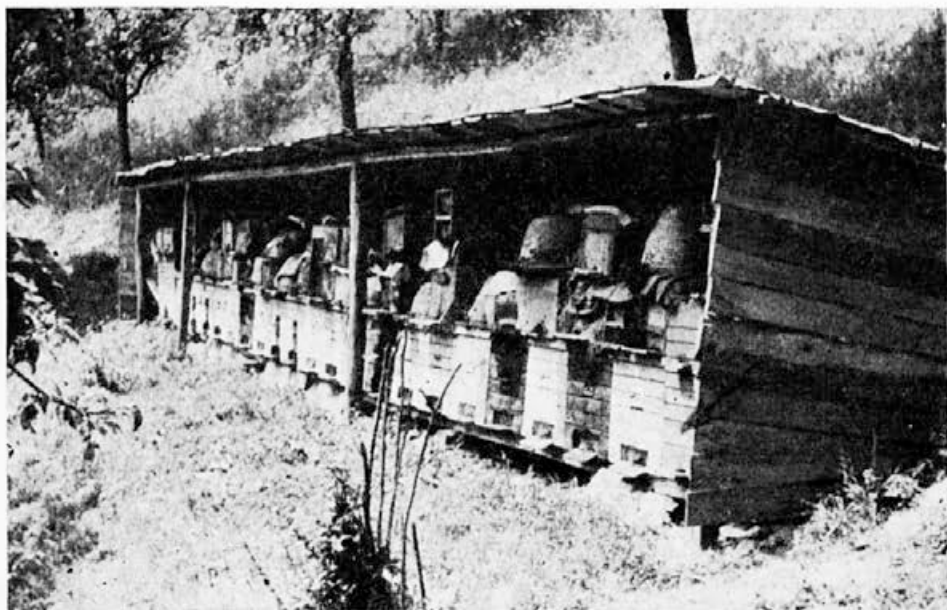

KDO NAJ PLAČA STROŠKE

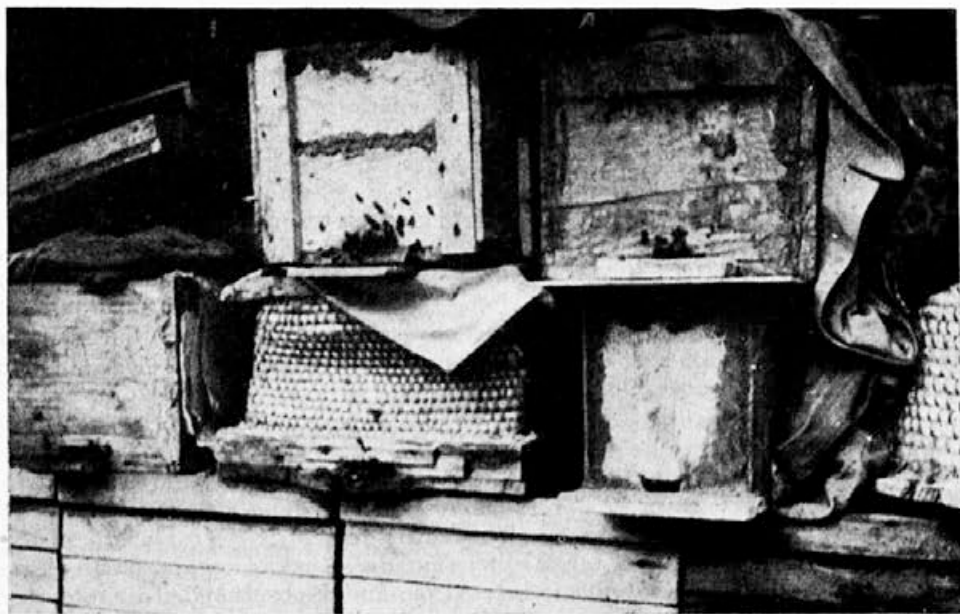
JOZE RESNIK

Pri našem društvu že dolgo rešujemo pereč problem: Od leta 1956 se borimo proti kužni bolezni pršičavosti, ki prihaja iz zamejstva in nas pogosto preseneča tako rekoč že v predmestju Maribora. V letu 1956 se je pojavila prvič v Pesniški dolini, leto pozneje pa na Rdečem bregu pri Puščavi. Ta žarišča smo uspešno zatrli. Od tedaj pošiljajo čebelarji s področja severne meje čebelje mrtvice vsako leto na pregled pristojni veterinarski službi. Bakteriološki zavod v Ptujju je v letu 1963 zopet odkril pet žarišč pršice, in sicer dve v Kamnici pri Mariboru, dve v Rošpohu na področju čebelarke družine Sp. Kungota in eno v Fali. Leta 1964 niso ugotovili pri 1300 vzorcih mrtvic te bolezni. Letos smo prejeli obvestilo od tukajšnje veterinarske inšpekcije, da je bakteriološko ugotovljena pršičavost čebel, in sicer sta dve žarišči v Kamnici, eno v Selnici ob Dravi, pet pa v Zgornji Kungoti.

Naša predvidevanja, da prodira pršica iz zamejstva po svoji naravni zakonitosti vzdolž Dravske doline in preko Kozjaka, so po gornjih ugotovitvah potrjena. Tudi vsi ukrepi so bili do sedaj uspešni, kajti čebelarji pregledniki so se z vso resnostjo in požrtvovalnostjo lotili dela, kjer koli je to bilo potrebno in kadar je občinska veterinarska inšpekcija izdala nalog za zdravljenje. Po vseh teh podatkih lahko sklepamo, da se nekaj dogaja, česar nismo pričakovali. Vsak ponoven vdor te bolezni je namreč obsežnejši. Ta ugotovitev pa je zelo zaskrbljujoča. Tej nesreči se je pridružila še druga. Doslej smo zdravili kužne bolezni tako, da smo poravnali stroške iz družbenih sredstev.

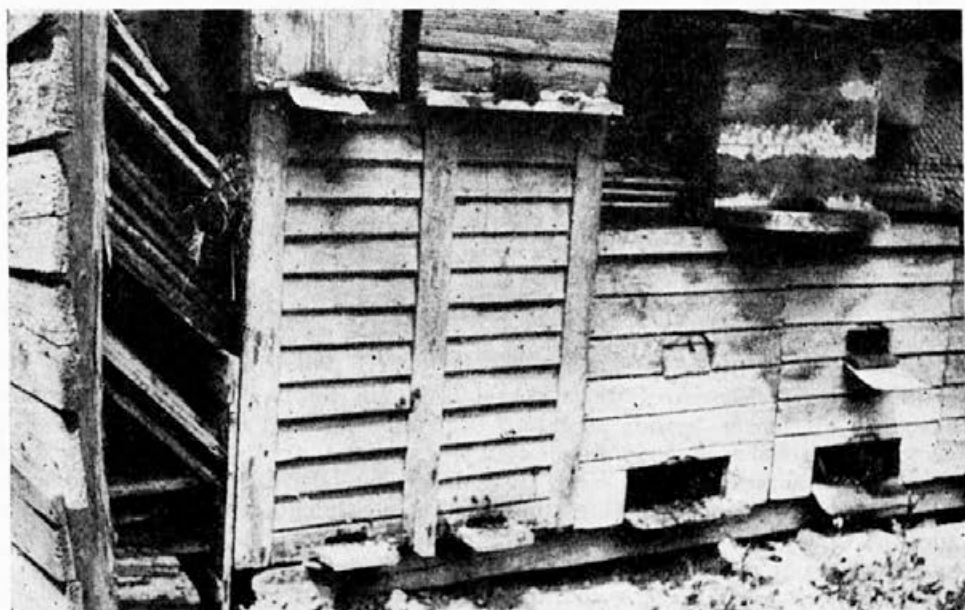

Cebelnjak tov. Hata Karla iz Zgornje Kungote. V panju, ki je označen s puščico, je ugotovljen pršica

V čebelnjaku tov. Hata Karla so za zdravljenje čebel s folbeksom neprimerni panji

Po novem zakonu o boleznih domačih živali se zdravijo le-te na račun rejca. Metoda zdravljenja pršičavosti čebel je pač taka, da se morajo zdraviti tudi ose čebele v oddaljenosti 1500 m od ugotovljenega žarišča. Če predpostavljamo, da so čebele koristne žuželke — oplojevalke rastlinstva in da ima kmetijstvo od njih večje koristi kot čebelarji, bi morali pri zatiranju kužnih bolezni veljati zanje drugačni kriteriji kot za domače živali, npr. za govedo, konje, svinje, drobnico itd. Te živali goji rejec izključno samo za svojo korist, ima jih pod svojim nadzorstvom. Pri čebelah pa je popolnoma drugače, saj jih ob izbruhu bolezni ne moremo izolirati in zapreti v karanteno.

Del čebelnjaka tov. Hata Karla v Zgornji Kungoti

Pri veterinarski inšpekciji občine Maribor-Center so nam povedali, naj ne pričakujemo, da bo občinska skupščina poravnala stroške za zdravljenje čebel, ker so tozadevna sredstva zaradi drugih bolezni domačih živali docela izčrpana. Najbrž zaradi tega doslej še niso izdali odločb o zdravljenju in o zapori. Za letošnje zdravljenje bi potrebovali približno 90.000 dinarjev za folbeks, za delo in drug material pa okoli 500.000 dinarjev. Ob tej bolezni pa nastaja vprašanje, kje dobiti 600.000 dinarjev. Ali naj plačajo stroške čebelarji, pri katerih se je pojavila kužna bolezen ali tudi oni, ki so zajeti v krog s polmerom 1500 m in morajo iz varnostnih razlogov prav tako zdraviti?

Mariborsko čebelarsko društvo je naročilo zdravilo in ga dalo na voljo, po prizadetih družinah pa je organiziralo zdravljenje. Upravni odbor je bil mnenja, da je potrebno takoj začeti z zdravljenjem, ker je to v interesu čebelarstva sploh, čeprav še ne vemo, kdo naj poravnava stroške za vse to. Razumljivo je, da društvena blagajna ne zmore tako velikih izdatkov, ker tudi nima

dohodkov. Upajmo, da bodo pri občinski skupščini uvideli, da so si čebele s svojim trudom to zaslužile ter da bodo tudi tokrat poravnali stroške zdravljenja. Prav resno jim moramo povedati, da se nobena kuga ne ozira na obstoječe zakone. Če ji ne bomo z vsemi možnimi sredstvi zajezili poti, nam bo uničila vse čebele, kot se je to zgodilo v preteklosti drugod po svetu. Takrat učinkovitih zdravil še niso poznali, danes pa bolezen lahko uspešno zatiramo. Potrebnihi je le nekaj stotisočakov, pozneje bo šla škoda v milijonč.

Se en težko rešljiv problem je nastopil pri zatiranju pršice. Bolj nazorno kot razlaga pojasnjujejo priobčene slike, ki prikazujejo večpanjski sistem čebelarjenja. Ena tretjina panjev in košev je sploh neprimerna, saj v njih ni mogoče uspešno dimiti čebele. Ostale panje pa je potrebno preurediti, odstraniti iz okenc stekla in namestiti mreže. Čebelarski zakon naj bi tudi te reči uredil tako, da bi dovoljeval čebelariti samo v takih panjih s premičnim satjem, v katerih je mogoče neovirano zdraviti čebele.

VPLIV JESENSKEGA KRMLJENJA NA KOLIČINO ZALEGE V PANJU

S. L.

Na jesen se izgubi precejšnje število čebel. V panju, kjer je bilo v začetku junija tudi preko 80.000 čebel-delavk, jih ostane konec avgusta samo okrog 25 do 30.000. Seveda so lahko tudi izjeme, zlasti kadar čebelar takoj po končani paši na kakršenkoli način krmi ali pa prepelje čebele na drugo pašo. V naših krajih sta meseca julij in avgust bolj ali manj brezpašna in zato čebelje družine, ki jih nismo krmili na zalego, precej oslabe. Prav zdaj je važno, da napravimo vse, da bi dobili panji čim več mladih čebel, sposobnih za prezimljenje.

Družine z velikim številom mladič prav dobro prezimujejo, spomladi imajo mnogo mladih čebel, ki potem lahko izkoristijo vsako pašo, četudi je kratkotrajna. Za močne čebelje družine spomladi je velikega pomena jesenska paša, četudi je morda bolj slaba. Kjer je ni, je treba krmiti. Opisali bomo poskus, ki ga je napravila čebelarska postaja v Krasnodaru z jesenskim krmljenjem čebel, pri katerem je uporabljala različno hrano. V ta namen so izbrali 4 čebeljih družin, ki so jih razdelili na 4 skupine po 10 panjev. Vsaka skupina je bila glede čebel enako močna, imela je enako količino hrane in zalege in tudi enako staro matico. Stanje družine ob pričetku poskusa je prikazano v tabeli številka 1.

Tabela št. 1

Skupina	Število družin v skupini	Čebel v kg	Zalege		Vsega
			pokrite	odkrita	
1	10	8,50	271	34	305
2	10	8,55	263	45	308
3	10	8,40	233	28	261
4	10	8,50	213	43	256

Prva skupina čebeljih družin je dobivala sladkorno raztopino z dodatkom 5 % pekovskega kvasa. Drugo so krmili s sladkorno raztopino iz enakih delov sladkorja in posnetega mleka. Tretja je dobivala čisto sladkorno raztopino, četrte pa sploh niso krmili. Ta je služila kot kontrolna skupina.

Sladkorno raztopino so pripravljali na navaden način, to je en del sladkorja in en del vode. Kvas so predhodno prekuhali, da so uničili vrelnе glivice. Dodali so ga v raztopino pred krmljenjem. Hrano za drugo skupino so pripravili iz sladkorja in posnetega mleka namesto vode. Krmili so od 30. avgusta do 17. septembra 1954. Hrano so polagali vsak drugi večer po pol litra na družino. Nalili so jo v prazne sate, ki so bili za ločilno desko v panju. Vsaka družina je dobila po 4,5 kg raztopine. Med krmljenjem so dvakrat merili količino pokrite zalege s posebno mrežico, ki je merila 5 × 5 cm. Kako je vplivala hrana z dodatkom beljakovin na zaleganje oziroma količino zalege v panju, se vidi iz podatkov v tabeli številka 2.

Tabela št. 2

Skupina	Pokrita zalega		Vsega	Povprečno vzrejenih ličink v 24 urah	Isto v %
	10. IX.	22. IX.			
1	14 300	8 850	23 150	965	316
2	16 550	11 100	27 650	1152	397
3	14 720	6 110	20 830	870	274
4	4 250	1 510	5 560	232	100

Iz te tabele je razvidno, da je bilo v vseh poskusnih skupinah mnogo več ličink kakor pa v kontrolni. Največ zalege je bilo v drugi skupini, ki je dobivala mlečno raztopino. Iz vsega tega napravimo lahko tele zaključke:

1. Jesensko krmljenje vpliva izdatneje na zaleganje matice, ki jo čebele dojilje zaradi tega bolj hranijo. V matičinih jajčnikih se pojavi zaradi tega več jajčec, ki jih matica vneta odlaga v celice.

2. Kot najboljša hrana se je pokazala sladkorna mlečna raztopina iz enakih delov sladkorja in posnetega mleka. Pri tem so dobili trikrat več zalege kakor v družinah, ki jih niso krmili.

Ostale mere za normalen razvoj zalege v panjih

Kot smo videli v omenjenem poskusu, vpliva krmljenje v zgodnji jeseni pozitivno na razvoj čebeljih družin in na število mladih čebel tik pred zazimljenjem. Zlasti se vidi ta vpliv takrat, kadar v panjih ni dovolj obnožine. Vedeti pa je treba, da ni važno samo krmljenje, pač pa je treba posvetiti vso pozornost tudi temu:

1. da so v panjih mlade in rodovitne matice. Če tega nismo že med letom napravili, jih dodajmo sedaj, starejše matice pa pustimo v prašilčkih za rezervo, če so še dobre in nimamo na voljo mladih.

2. iz plodišča je treba odstraniti vse staro trotovsko in nepravilno zgrajeno satje, namesto tega pa dodamo mlade sate s čebeljimi celicami.

3. da se iz panjev pravočasno odvzame ves gozdni med in doda bolj gosta sladkorna raztopina v razmerju 2 : 1, to je na dva dela sladkorja pride en del vrele vode. To pa zaradi tega, ker je gozdni med prav gotovo smrt za čebele v dolgih in hudih zimah, na katere moramo računati. Gozdni med vsebuje velik odstotek neprebavljivega dekstrina, ki preobremeni čebelje črevesje. Če čebele zaradi nizkih temperatur ne morejo izleteti in se očistiti, pride do griže, noseme in čebelje družine potem pomro. Spomnimo se samo dolge zime 1962/63, ko so izgubili naši čebelarji 60 do 70 % čebel, nekateri pa tudi vse. Pazimo torej na to, da imajo najpozneje do konca septembra čebelje družine vso zimsko zalogo (od 12 do 15 kg), od katere naj bo 70 % sladkorja, na stranskih satih ob gnezdu pa je lahko tudi gozdni med.

Naši čebelarji zelo greše, ker pogosto nakrmijo čebele tik pred zimo ali v pozni jeseni. Takrat čebele zaradi nizke temperature sploh ne morejo več pravilno predelati hrane, ki ostane v satju nepokrita in se skisa. Zaradi take hrane obole. Zato nikar ne čakajmo, ampak dodajmo potrebno zimsko zalogo že prej.

4. pregledati je treba tudi panje. Če niso dobri za varno prezimovanje, je treba čebele preseliti v druge, ki so primerni.

5. pri krmljenju pazimo, da ne pride do ropanja. Nikar ne krmimo podnevi, ampak šele pod večer, ko čebele prenehajo letati. Pri tem pazimo, da ne bomo nikjer sladkorne raztopine polili.

6. da bi se zalega čim bolj razvijala in množila, je treba omejiti prostor v plodišču tako, da odstranimo nepotrebno medeno satje. Tako bomo lažje vzdrževali v panju temperaturo 34 do 35° C, ki je neobhodno potrebna za normalen razvoj zalege. Zato pri ameriškanskih panjih odstranimo odvišne naklade, satje pa spravimo in ga zavarujemo pred večšami. Pri položkah in drugih tipih panjev pa zožimo plodišča z ločilnimi deskami, satje pa ostane v mediščnem delu.

JESENSKI PREGLED ČEBEL

JULIJ MAYER

Letošnje čebelarstvo leto je za nami in menim, da smo kar lahko zadovoljni z njim. Po katastrofalnih pomladanskih mesecih so cvetne poljane zamedile šele v juniju, prva smreka se je oglašala, dokler je niso nenadne plohe izprale. Nekateri čebelarji so lahko kljub temu konec junija zavrteli točila. S kostanja so čebele donasale obilico cvetnega prahu in so panji s tem blagodejnim kruhkom dobro založeni. Zaradi obilice dežja je otava bujno pognala in se bohota v cvetju. Kjer še posamezni kmetje sejejo ajdo, bodo dobili panji še precej obnožine ter tudi nekaj malega zaloge in matice bodo zopet dobro zalegale. Kdor ni toliko srečen, da ima dovolj otave ali ajde, je segel po dražilnem krmljenju, da bodo imeli panji mnogo mladice ob zazimljenju, ker le na teh leži dobrobit družine v prihodnjem letu. Kdor je peljal čebele v jesensko pašo, se bo v drugi polovici tega meseca vrnil in postavil panje v stalni čebelnjak.

September je tu, prvi jesenski mesec, ki prinaša proti koncu že kar hladne noči. Paša je končana, neumorne delavke pa ob lepem vremenu še nadalje iščejo in stikajo okrog čebelnjakov in panjev. Zato previden čebelar že ob pojemajoči paši zoži žrela, da onemogoči iščočim čebelam vstop v panj. Zatorej tudi z jesenskim opravilom počakamo, da se čebele pomirijo in se unese vonj po dozorevajočem medu, ki puhti iz žrela ob količkaj izdatnejši jesenski paši. Žrela naj ostanejo priprta vse do hladnih dni v oktobru. Posebno skrb moramo posvetiti tako imenovanemu tihemu ropanju, ki polagoma »osuši«
marsikaterega slabiča, ki ni za obrambo dovolj odločen.

Vsak čebelar dodobra pozna svoje panje in ve, kje jih čevelj žuli. Zato ob jesenskem pregledu le ugotavlja, kako močne so družine in kako velike so njihove zaloge. Vajeno oko hitro ugotovi težo medu v posameznih plodiščnih satih, ki so bolj ali manj zaliti. Slabičev pa itak ne trpi v svojem čebelnjaku. Če pa se vendarle najde kakšna družina, ki se zaradi tega ali drugega vzroka ni razvila, je bolje, da jo odstrani in z njeno živaljo okrepi drugo manjšo družino. Manj skrbi in sitnosti bo imel!

Začetnikom, ki jim je ta spis pravzaprav namenjen, pa naj velja: Na obeh straneh in skoro do spodnje letve zalit sat ima nekaj nad 2 kg čistega medu. Po tej ugotovitvi bo sedaj lahko sam presodil, koliko medu imajo ostali sati v plodišču.

V kolikor nismo že pri avgustovem pregledu uredili zimskega gnezda, to lahko naredimo sedaj. Toda vsako poseganje naravnost v zimsko gnezdo je sedaj škodljivo. Čebele so si po naravni potrebi uredile gnezdo ob zadnji zalegi. Obdaja jo preostala nabrana obnožina, ki mora biti ob pomladnem zaleganju v dosegljivi bližini, šele okoli nje in nad njo je medena zaloga. Celotno gnezdo tvori obliko krogle, ki se bo ob nižji zunanji temperaturi primerno stisnila in ob pomladanskem razvoju enakomerno na vse strani širila. Vsako razdiranje te harmonične zgradbe se bo kruto maščevalo!

Iz medišča in po potrebi delno iz plodišča razpostavimo sate na kozico, da se ne dotikajo in da se čebele dodobra nasrkajo medu. Site čebele nas ne bodo pikale. Nato čebele z močnim gosjim peresom ometamo na sipalnik, od koder naglo zlezejo v plodišče, ki smo ga primerno izpopolnili. Neprecenljive vrednosti je Stojkovičev pločevinasti sipalnik, ki res vse čebele usmeri naravnost med sate. Skoro enako uslugo nam nudi lesena deščica, ki je pravzaprav le podaljšek panjevega dna. Ta deščica je tako dolga, kot je široko panjevo dno, široka pa je nekako 15 cm. Ob vsakem koncu je pribita na koničasto letvico, ki sega ob panjevih stranicah malo preko zadnjega železnega nosilca in tako prav dobro pričvrsti »sipalnik«
v pravo lego ob panjevo dno.

Od satov odberemo primerno število lepo izdelanih in nekako do polovice napolnjenih z medom, da jih spravimo preko zime za pomladansko porabo. Na vsak plemenjak računamo vsaj po en tak rezervni sat. Pri odbiranju bodimo širokogrudni in puščajmo raje več takih satov kot premalo. Ta med nam spomladi pomaga pri dobrem razvoju plemenjaka ali utegne celo rešiti družino v stiski. Kaplja medu ob pravem času se stotero povrne!

Nabralo se bo morda nekaj satov, ki jim bomo iztočili. To delo radi opravljajo drugi člani družine, saj ni vezano z neprijetnimi čebelnimi piki.

Iztočeno satje damo pod večer nekaterim plemenjakom v medišče, da ga čez noč osuše. Paziti pa moramo pri tem, da so žrela teh medišč dobro zaprta! Po nekaj dneh odstranimo osušeno satje, da ga na primernem prostoru shranimo preko zime. Matično rešetko pokrijemo z deščicami in odpremo žrelo, da se čebele iz medišča spraše k svojim družinam.

Zimska zaloga mora biti zadostna tja do prve pomladne paše proti koncu marca ali v začetku aprila. V tem času porabi plemenjak 10–12 kg medu. Oglejmo si verjetnostni račun porabe: 3 zimski meseci po 80 dkg, skupno 2 ½ kg, januarja z že vzbujajočim novim življenjem porabijo nekako 1 ½ kg, trije nadaljnji meseci ob vedno številnejši zalegi povprečno po 2 kg ali skupno 6 kg ter dodatek za morebitno stisko 1–2 kg.

Preudaren čebelar bo tretjino te zaloge dodal s sladkorjem, ki je cenejši kot med in na njem čebele izborno prezimujejo, ker jim ne obremenjuje blatnikov. Sladkor dodamo konec septembra s hitrim pitanjem in sicer v razmerju 1 ½ kg na liter vode. To raztopino bodo čebele urno znosile v že pripravljeno zimsko gnezdo, in sicer v sredino, kjer je največ praznih celic. Tako bodo preživele zimo na samem sladkorju, med na obrobni satih pa bo ostal za poznejše mesece, ko ga bo potrebovala zalega. Tako se tudi izognemo neugodnemu vplivu morebitnega ostanka gozdnega medu v plodiščih, dasi hojavec ali med, izvirajoč iz kakršnekoli mane, ne sodi v zimsko zalogo. Zdravilnih tablet zdaj ne smemo dodajati, ker bi pozimi čebelam zelo škodovala.

Kdor prezimuje v mediščih, mora najprej dopolniti na omenjeni način zimsko zalogo, seveda pri zaprtih mediščih! Šele nato izprazni medišča, vtakne zagzdo med sprednjo končnico in matično rešetko, da bodo imele čebele prehod iz plodišča v zimovališče. Potem prestavi celotno plodišče v nespremenjenem redu gnezda na novo mesto zgoraj. Spodaj namesti prazno suho satje, da ga tako nekako zavaruje pred večjo. Ob vzimljenju panjev v mesecu oktobru pa ne bo škodovalo, da se s kratkim pogledom v spodnji del panja prepriča, če se matica z družino ni preselila iz zimskega gnezda na satje brez zaloge. Tako se bomo obvarovali marsikaterega presenečenja! Tudi proti koncu novembra se prepričajmo še enkrat, če so čebele v medišču.

Čebelarjem z manjšim številom panjev bi priporočal, da zožijo plodišča samo na 7 satov in tako prezimijo svoje družine v ožjem, toda toplejšem prostoru. V ta namen vzamemo pri devetsatarjih oba krajna sata iz plodišča, pri desetsatarju pa 2 + 1 sat. Ti sati gredo nedotaknjeni v shrambo k rezervi! Celotno plodišče pomaknemo skupaj na eno stran, prazen prostor pa zagradimo z ločilno dasko ali s slepim satom in napolnimo s primerno slamnico ali vrečevino. Slephe sate si sami prav poceni napravimo, da na prazen satnik na obeh straneh z drobnimi žeblički pribijemo primerno debelo in veliko lepenko, lesenit ali še boljše strešno lepenko, ki je bila že nekaj časa v rabi. Šele tako zoženim družinam dodamo zgoraj omenjeni sladkor za zimске mesece! Tako zazimljena družina bo lažje ogrevala manjši prostor, stranski sati ne bodo plesnili, kajti vlago vsrkava slamnica ali vrečevina. Ob pomladanskem razvoju pa postopoma širimo gnezdo, ko dodajamo odvzete polne stranske sate, da ima družina vedno pogrnjeno mizico. Poskusite, ne bo vam žal!

Proti kugi čebelje zalege se v Ameriki močno borijo in njihovi strokovnjaki skušajo najti uspešno zdravilo proti njej. Zdaj so začeli uporabljati antibiotik terramicin, ki bolezen sicer preprečuje in zaustavi, da se več ne razširja, na žalost pa trosov ne uniči. Njim še niso prišli do živega. Terramicin prodajajo v posebnih zavojčkih in stekleničkah, kjer je pomešan s sladkorno moko. Z njo trikrat napraše čebele na satju ne samo v obolenih družinah, pač pa tudi v zdravih. Terramicin deluje na čebele obenem tudi stimulativno kot streptomycin in je prihodek medu zaradi tega precej večji.

Ur.

Znana ameriška čebelarska firma TAYLOR'S ponuja nove čebelarske priprave in orodje. Med njimi je zelo zanimiv kadilnik za pomiritev čebel, ki ga imenujejo »panjska bomba«. Samo pritiskneš na gumb in že dobiš močan dim brez isker, vročine in brez vsake nevarnosti za kakršenkoli požar. Prav tako ponuja nove aparate, ki avtomatično odkrivajo zadelano medeno satje. Priporočajo tudi svoje električne nože za odkrivanje satja in posebna žičnata dvigala, s katerimi z lahkoto dvigajo tudi najtežje panje z nakladami. Vse te in še druge novosti bomo lahko videli na čebelarskem sejmu v Bukarešti.

Ur.

Zanimivo pismo iz Kanade. Univ. prof. dr. Pehani nam je poslal sledeče pismo, ki ga je prejel od kanadskega čebelarja Johanna Steina iz Ontarija v Kanadi:

»S svojo soprogo se bom udeležil XX. mednarodnega kongresa v Bukarešti in na poti domov bom prišel v Trst in od tod bi rad odšel v Ljubljano v upanju, da bi se tam lahko seznanil z vašo kranjsko čebelo. Za kranjice se izredno zanimam in bi jih rad imel ter križal z anatolsko čebelo. Vaše ime sem videl v seznamu članov Znanstvene čebelarske zveze in zato sem se odločil, da bi Vas naprosil, če bi mi lahko pokazali njen »habitat«. Če vam to ni mogoče, pa me priporočite kakemu čebelarju, ki ima to čebelo in jo tudi uporablja v svojem

čebelarstvu. V Ljubljano bom prispel iz Trsta 5. oktobra in bom zelo vesel, če bi mi hoteli Vi ali pa kak čebelar pomagati, da bi se seznanil s kranjsko čebelo.«

Povsod po svetu je torej veliko zanimanje za našo kranjico, mi pa lepo čakamo in čakamo... Kdo bo začel? Prav gotovo je samo en odgovor: Mi sami!

Ur.

Apicultitus je ameriška diagnoza za čebelarsko strast ali »nalezljivo bolezen«, ki napade skoro vsakega čebelarja, da se potem ne more več ločiti od čebel. Kdor je enkrat začel čebelariti, ne more več prenehati. Tako pravi ameriški pastor Glenn F. Clulow. Začel je čebelariti z enim samim panjem, ki ga je našel na novi župniji, potem pa se je tako navdušil, da jih ima že sto. Rad bi se ločil od čebel, ker je preveč zaposlen z drugimi stvarmi. Pa se ne more. Če pa bi kdo prodal še kak panj, bi ga vendarle kupil. Ta bolezen se imenuje apicultitus.

Ur.

Svetovni medni trg. Argentina, Avstralija in Meksiko pridelajo največ medu na svetu in sicer kar 70 % vsega. Letos so imeli precej slabo letino, in ga ne bodo mogli izvoziti toliko kot prejšnja leta. Zato lahko pričakujemo, da se bodo cene na svetovnem trgu ob koncu poletja zvišale. Zanimivo je, da tudi v teh deželah mislijo na to, da bi povečali domačo porabo medu. Večji del svojega medu izvozijo v Zapadno Nemčijo. Veliko Britanijo in Francijo. Cena na svetovnem trgu pa vpliva tudi na cene doma. Kot so nam povedali pri Medeksu, je tudi pri nas tako.

Tudi v Združenih državah so imeli letos zaradi izredne suše zelo slabo letino. Amerika ne bo mogla izvoziti toliko medu, pač pa ga bo morala celo uvoziti. Zanimivo je, da Amerika med tudi uvaža. Leta 1963 ga je uvozila 2.601.000 funtov, leta 1964 pa že 4.917.000, medtem ko ga je to leto izvozila 8.949.000 funtov. Kot vidimo, se je na svetovnem trgu le nekoliko premaknilo in zato upajmo na boljše

cene. Ker so baje tudi Agromelov med večinoma že pospravili in je ta žalostna dediščina menda le pri kraju, si bomo slovenski čebelarji gotovo močno odahnil.

Ur.

Priznanje poljskim čebelarskim znanstvenikom. Združene države so podarile čebelarskemu inštitutu v Skierniewicach na Poljskem 42.855 dolarjev za nadaljevanje znanstvenega dela pri vzreji matice iz najboljših čebeljih rodov. Poljski znanstveniki naj bi z genetične strani natančno opazovali čebelje rodove, njihove navade in pripravili vzrejevalcem boljše čebele. Ta denar bodo izplačali Poljakom iz posebnega fonda, v katerem se zbirajo prispevki od prodanih ameriških poljedelskih pridelkov v tujino. Tega denarja v Ameriki sploh ne smejo porabiti v druge namene kot za pomoč tujini. Kdaj bomo začeli pri nas misliti na vzrejo najboljših čebeljih rodov ob tako dobri čebelji rasi, kot so kranjci?

Ur.

Poceni zabava. Po daljšem deževju in hladnih dneh je 12. junija le zlezlo živo srebro na 20° C. Pogledam v panje, če so družine naredile gradilne sate. Večina družin ni naredila nič. V zadnjem pa je bil popolnoma izdelan gradilni sat z zaprtro trotojsko zalego. Izrežem, ometem čebele in se namenim, da ga odnesem v sončni topilnik. Prav takrat pa prileti osem dva meseca starih piščancev. Orežem pokrovec in ponudim sat piščancem. S kakim veseljem in kako strokovnjaško so vlekli ličinke iz celice! Dal sem gradilni sat na lesen sipalnik ter opazoval piščance pri njihovem opraviilu. Porezal sem pokrovec še na drugi strani in piščanci so vse pospravili.

Tako sem imel veselo zabavo, piščanci so dobili dragoceno beljakovinsko hrano, sat pa se je popoldne že spremenil v voščeno kepo. Če si upokojenec kot jaz, naredi tako, pa boš zelo zadovoljen.

Lojze Lešnik

Toplota v panjih. Nad 150 let se govori in piše o pomenu toplote v čebeljih panjih. Pozimi zapažimo panje z otavo, slamnicami, papirjem in drugim. Pri nekem čebelarju sem videl, da je imel

še 9. maja panje zadelane s papirjem in filcem.

Po 150 letih pa je Anglež Adam Kehrle zapisal: »Izkušnja pa je pokazala, da celo oster mráz čebelam nič ne škoduje, celo v prid jim je. Poraba hrane je manjša in spomladanski razvoj je boljši. Skrbimo pa za zavarovanje proti vetru. Iz teh ugotovitev izhaja zaključek, da vpliva zimski mráz ugodno na razvoj družin spomladi in da dosežemo s pretiranim zavarovanjem proti mrazu ravno nasprotno, saj vpliva kot nekak hladilnik« (Slovenski čebelar 1964, št. 11., stran 268—269).

Dr. Weis pa piše: »Izkazalo se je, da so ostale do pol dneva stare ličinke skoro vse žive 24 ur v sobi pri 18° C« (Slovenski čebelar 1964, št. 9, str. 237).

Zaradi teh izjav bi morali biti mi Slovenci povedati svoje, ali pa bomo šli molče po poti naše dosedanje prakse.

Ivan Tomec

Roj kot prometna prepreka. Sredi letošnjega junija so imeli tisoči prebivalcev švicarskega mesta Zürich redko priložnost videti velikanski čebelji roj, ki se je obesil na tramvajsko žico. Stvar bi morda niti ne bila tako zanimiva, če bi si roj ne bil izbral svojega počivališča ravno na najbolj prometnem vozlišču mesta in to nekaj pred trinajsto uro, ko se ljudje vračajo v svoje pisarne na popoldansko delo. Za pol ure se je ustavil ves tramvajski promet. Seveda se je v tem času radovednežev kar trlo na ulici, dokler ni prihitel neki čebelar, po poklicu gasilec, ki se je s posebno gasilsko ploščadjo, montirano na tovornjaku, približal roju in ga ogrebel.

F. Šivic

Uporabo čebeljih proizvodov v zdravstvu obravnava sovjetski čebelarski list »Pčelovodstvo«. Piše med drugim: Aprila 1958 je bila v Moskvi konferenca zdravnikov, ki se je bavila predvsem z metodiko apiterapije (zdravljenja s čebelami) in z mehaničnim učinkovanjem čebeljega strupa. Apitoksin (čebelji strup) razširja kapilare (lasnice) in omogoča tako boljše prekrvitev obolenih organov, povzroča tvorbo hemoglobina (krvnega barvila), zmanjšuje strjevanje krvi, pospešuje naglo padanje eritrocitov (rdečih krvničk) in pospešuje levkocitozo (zvišano število belih krvničk); po-

življa delovanje srčnih mišic, znižuje krvni pritisk in podpira presnavljanje. Neki drugi pisec piše o kompleksnih uspehih zdravljenja z medom pri kroničnem poliartritisu (množičnem vnetju sklepov) pri otrocih: S poskusi zdravljenja so začeli v juliju 1956 in so z njimi nadaljevali do septembra 1957. Opazovali so 32 otrok in jih med temi 24 zdravili uspešno. Važno vlogo pri zdravljenju igra psihično stanje otroka. Povzročena reakcija kože: otekline, pordečitev, vročina na določenem mestu in občutek bolečine so pri zdravljenju na vsak način zaželeni in so jih dodatno z blatinimi kopelmi še ojačili. Končno obravnava terapevtski (zdravilni) učinek pri injekcijah z apitoksinskimi preparati K₁ in K₂, sterilno (nekužno) raztopino čebeljega strupa v breskovem ali mareličnem olju (1:2000 do 1:2500) in ugotavlja, da ustreza pri arteriosklerozi (poapnenju žil.) plebitisu (vnetju ven), poliartritisu, trofičnim (hranilnim) ulcersih itd.

S. R.

Haragsim, O., Gospodarsko izkoriščanje mane na Čehoslovaškem (Die wirtschaftliche Verwertung des Honigtaues in der Tschechoslowakei) Védceke práce, 4, p. 51—60, Praha 1963.

Tako kot v drugih deželah se nižajo z intenziviranjem poljedelstva tudi v CSR povprečni pridelki medu. V gozdnih predelih, kjer je izvor paše mana, pridelki medu ne padajo, temveč rastejo. Mano izkoriščajo v čebelarstvu na več načinih. — Državna gozdna gospodarstva so leta 1951 ustanovila kot postransko proizvodnjo tudi lastna čebelarstva, ki imajo okoli 37.000 čebeljih družin. To število nameravajo še povečati. — Čebelarji imajo še od prej v gozdovih stalne čebelnjake s 50—100 panji. Podobno ima tudi Čebelarski inštitut v različnih klimatskih področjih 5 čebelnjakov. — Manjše število panjev 5—30 imajo po vojni tudi v bližini weekend hišic. — Poleg tega izkoriščajo gozdno pašo s prevozi na krajše razdalje.

Najvažnejši proizvajalec mane je mala smrekova lekanija. Smreka je najpogostejša gozdna vrsta, ki zavzema na Češkem in Moravskem 55,3, na Slovaškem 29,7 % gozdne površine. Jelka zavzema le 7 % odn. 9 % gozdnih sesojev, tako da je zelena hojveva ušica

kot proizvajalka medu v CSR manjšega pomena. Stalno propagirajo prevoze v gozdno pašo in število prevaževalcev se večja iz leta v leto.

Dr. J. Rihar

Hejtmánek, J., Raziskovanje dolžine rilčka v zvezi s proizvodnjo čebel (Studie hodnocení delky včelích sosáčku), Védceke práce ČSAZV, 2, p. 11—37, Praha 1961.

Avtor je hotel natančno ugotoviti, kako vpliva pri čebeljih družinah v glavni paši na pridelek medu dolžina rilčka. Poizkus je izvedel na 173 čebeljih družinah večjih čebelarških obratov v različnih podnebnih in pašnih pogojih.

Rezultati raziskav kažejo, da dolžina rilčka, merjena pred pašo, ne vpliva na pridelek medu. V odnosu vpliva teža čebel v družini in dolžine rilčka na višino pridelka je odločala le teža čebel v panju. Živalnost družine je mogoče vzeti kot pokazatelja njene proizvodne zmogljivosti.

Avtor sklepa, da odbira po dolžini rilčka ni utemeljena. S tega stališča je treba gledati na uspehe in stremljenja po odbiru čebel z dolgimi rilčki, ki naj služijo opravljanju detelj. Praksa ima v dresuri bolj učinkovito sredstvo, da poveča obisk čebel na cvetih črne detelje.

Dr. J. Rihar

Ruttner, F., Poskus opredelitve kranjske čebele po njenem krilnem ožilju (Versuch einer Charakterisierung der Carnica-Biene nach ihrem Flügelgeäder), Védceke práce ČSAZV, 4, p. 165—172, Praha 1965.

Kranjsko čebelo je napram temni čebeli mogoče dobro označiti po dolžini rilčka, kubitalnem indeksu, dolžini dlačic in tomentnem pasu. Teže je biometrično omejiti kranjico napram italijanski, ciprski čebeli in kavkaškimi čebelam. Zlasti napram sosednji italijanski čebeli ni v teh oznakah zanesljivih razlik.

Avtor je z meritvijo kotov, ki jih tvorijo črte, potegnjene med mejnimi točkami žil prednjega krila, skušal najti oznako za finejši razlikovanje med naštetimi čebeljimi pasmami. Primerjave analiz so pokazale, da se kranjska čebela po navedeni oznaki zanesljivo loči

od temne (A. m. mellifica) in kavkaške (A. m. caucasica) čebele, ne pa od italijanske, ciprske in kavkaške (A. m. remipes) čebele.

Dr. J. Rihar

Napake pri zazimovanju obravnava »Schweizerische Bienenzeitung«. Vsako leto lahko opazamo napako, da čebelarji v jeseni ne zožujejo družin. Če krmijo pri večjem številu satov ter štejejo kile in litre, lahko pač količina sladkorja v celoti zadostuje, je pa razdeljena na večje število satov in venci hrane nad čebeljim gnezdom so premajhni. Na toplem in sončnem stojišču lahko dobro prezimijo tudi nezožene družine. V ostri zimi 1962/63 je mnogo družin pomrlo od lakote. Drugo napako pri prezimovanju delajo tisti, ki krmijo z redko sladkorno raztopino. Čebelar živi v varljivem prepričanju, da da kila sladkorja kilo hrane. Izkušnja pa uči, da dobimo pri zgoščenih sladkornih raztopinah iz kilograma sladkorja le 700 do 800 g pokrite hrane. Pri razredčenih raztopinah je uspeh skromnejši, pri zgoščenosti 1:1 okoli 600 g. Voda mora izhlapeti in hlapove morajo čebele iz panjev izventilirati, kot gorivo pa se v našem primeru uporabljata med in sladkor. Redke raztopine pomenijo zapravljanje sladkorja.

S. R.

Zadelavina se da mnogostransko uporabiti, piše »Oberösterreichischer Imker«. Nima velikega pomena le za čebele, ampak lahko zelo koristi tudi človeku. Pri orodju, mizarskem dletu, pili pa tudi pri nožih in vilicah in drugem orodju, ki ima lesene ročaje, neredko odpadejo ti držaji. Da jih zopet dobro pričvrstimo, je potrebno le, da odprtino ročaja napolnimo z zadelavino, da konico kovinskega orodja na plamenu segrejemo in potem zarinemo v luknjo. Ko se železo ohladi, drži orodje zopet dobro. S polituro se dajo obdelovati tudi pohištvo in panji. Pripravimo to takole: 5 dele salmiakovca in deset delov zadelavine raztopimo in potem kuhamo 15 minut. Nato primešamo štiri dele špirta. Tako dobimo trpežen, lepo bleščeč plesk za pohištvo ali panje. Zadelavina je tudi zelo dobro sredstvo proti kurjim očesom. Segrevamo jo v pločevinastem krožniku ali pa v škatljici od kreme za čevlje in počakamo, da začne raztopina teči. Nato odstranimo vse tujke, ki plavajo na površju in raz-

mažemo to tekočo smolo na laneno krpico, ki jo potem razrežemo na ustrezno velike oblike. Še tople jih položimo na kurja očesa in jih nekoliko pritisnemo na oko. Čez nekaj dni je zdravljenje končano. Pa tudi pri odprtinah, ranah in čirih je zadelavina zelo zdravilna. Ze rimski pisec Varro pripoveduje, da je ta pravosek, tako imenuje zadelavino, zaradi svoje zdravilne moči imel na mednem trgu v Rimu višjo ceno kakor med.

S. R.

Avstrijska čebelarska šola je dobila novo poslopje.

27. marca letos so ob stoletnici avstrijske čebelarske organizacije odprli novo zgrajeno čebelarsko šolo v Weinzödlu pri Grazu. Nova šola je obdržala del starega poslopja z učilnicami, dogradili pa so stranske prostore, veliko skladišče, moderen vzoren čebeljak kot vzrejno središče za vso Štajersko oziroma Avstrijo. V novi zgradbi so v pritličju prostorne delavnice, skladišča, priprave za centralno kurjavo in prostori za pripravljanje preiskovalnega materiala. V visokem pritličju je zelo lepa in prikupna dvorana, moderen laboratorij, sanitarije in spalnice za tečajnike oziroma dijake šole. V prvem nadstropju ima šola sodobno kuhinjo, udobno jedilnico in več drugih prostorov. Okrog šole je velik vrt, ki tvori s poslopjem prav lepo arhitektonsko celoto. Ob otvoritvi šole je pozdravil predsednik Tropper celo vrsto odličnih gostov, zastopnikov deželne vlade in zveznega ministrstva za poljedelstvo in čebelarstvo. Prav ti gostje in zastopniki oblasti dokazujejo, kako visoko cenijo v Avstriji čebelarstvo. Kako pa je v tem pogledu pri nas? Cela Jugoslavija, ki se z Avstrijo niti od daleč ne more primerjati glede bogastva svojih paš, nima niti ene čebelarske šole. Kdaj se bomo pri nas spametovali?

Za ravnatelja šole je bil imenovan dosedanj predavatelj dr. Bretschko, ki ga slovenski čebelarji dobro poznamo. Poglejmo še, kakšno osebje ima ta šola. Poleg ravnatelja ima še dva čebelarska mojstra, eno mojstrico, eno laborantko, gospodinjo in tri pomočnice. Med desetletnim obstojem te šole je absolviralo čebelarske tečaje že preko 2000 čebelarjev.

Ur.

POROČILO

urednika Slov. čebelarja tov. prof. Edija Senegačnika na XIV. rednem letnem običnem zboru dne 25. aprila 1965 v Ljubljani

Spoštovani delegati, dragi gostje in čebelarji!

Naš strokovni list Slovenski čebelar izhaja že 67. leto. Menda res ni nobenega strokovnega lista na Slovenskem, ki bi bil dosegel tako častitljivo starost in v zvezi s tem tako veljavo in ugled. K temu so pripomogli predvsem slovenski čebelarji, ki so s svojimi velikimi izkušnjami bogatili svoje strokovno glasilo. Nič manj pomembni pa niso bili njegovi odlični uredniki Humek, Rojina, Bukovec in Rojec. Dolga desetletja so klesali slovensko čebelarstvo besedo in dajali listu tisto pomembno vsebinsko podobo, ki je dvignila njegovo vrednost nad povprečje. List se zato ni uveljavil in priljubil samo doma, ampak tudi drugod po svetu. Lani nam je na zborovanju avstrijskih čebelarjev na Dunaju urednik znanega avstrijskega čebelarškega lista »Bienenvater« Ferdinand Brückner dejal: »Dobro poznam vaš list. Zelo dober je!« Menim, da niso bila nič manj važna tudi priznanja naših čebelarjev samih. Ze od nekdaj so imeli radi svoj list, ki je slovenske čebelarje v preteklosti povezoval in družil v veselih in žalostnih dneh v živo čebelarstvo skupnost, kakršno bi težko našli kje drugje. In prav list je vzpodbujal naše čebelarje k delu in napredku, njemu se moramo zahvaliti, da je postala naša organizacija tako življenjska, enotna in močna.

Pred 40 leti sem kot čebelarski začetnik vneto prebiral Slovenskega čebelarja. Praznik je bil zame, kadarkoli je prišel v hišo. Ko sem ga začel brati, ga nisem mogel odložiti, dokler nisem vsega prebral. Tako je tudi danes z našimi čebelarji. Marsikdo je že povedal, da ga nestrpno pričakuje in takoj ga prebere. Pa še in še bi bral, ko bi bil list obsežnejši. Taka priznanja naših čebelarjev

belarjev dokazujejo, da je list dober in na pravi poti. Priznanja naših čebelarjev so najboljše potrdilo, da dela uredniški odbor pravilno.

Ze drugo leto sem urednik Slovenskega čebelarja in že 20 števil je izšlo izpod mojih rok. Ob prevzemu uredništva sem se dobro zavedal, kako važno in odgovorno nalogo sem prevzel. Vedel sem, da se bo kar preveč dela zgrnilo name. Takole mi je dejal tov. Rojec ob prevzemu lista: »Nobenega miru ne boš imel več, kajti uredništvo zahteva rescelega človeka. Komaj pripraviš članke za eno številko, že moraš spet začeti z drugimi.« Vsak dan bolj čutim, kako resnične so bile te besede. Res prihajajo dan za dnem novi prispevki, ki jih je treba pregledati, popraviti in potem natipkati. Treba je odgovoriti pismeno marsikakemu čebelarju, ki prosi za navodila. Pri uredniškem delu ni potrebno le znanje, zelo previden moraš biti, da se ne zameriš ne na levo ne na desno, kajti čebelarji so občutljivi ljudje. Vsem ustreči pa je nemogoče.

Od prvega dne svojega urednikovanja se dobro zavedam, da sem v službi slovenskih čebelarjev. In prav zato moram prisluhniti njihovim željam in jim ustreči, če se le da. Zato sem nič kako vesel prav vseh člankov, ki jih pošiljajo naši čebelarji. Razvesele me skrbno natipkani prispevki znanih čebelarskih sodelavcev. Prav nič manj pa ne cenim tistih člankov, ki jih s svojo okorno in pisanja nevažno roko pošiljajo naši preprosti čebelarji. Koliko znanja, izkušenj in modrosti je največkrat prav v takih člankih. Vse, prav vse pride na uredniškovo mizo, pred uredniški odbor in potem v list.

Priznati moram, da naši čebelarji prav radi sodelujejo pri listu. Dan za dnem pošiljajo svoje prispevke, ki jih imamo vselej dovolj. Nikdar nismo v zadregi zanje. O srečen urednik! Zares jih imamo še zajetno mapo v rezervi. Toda kljub tej polni mapi bomo objavili tudi članke tistega nevernega Tomaža, ki je poslal celo kopico člankov in takole napisal: »Baje imate že dovolj člankov. Jaz vseeno pošiljam svoje, ki jih, vsaj

tako upam, le boste enkrat objavili. Če jih ne boste, bom poskrbel da jih objavijo drugi listi. Toda potem le glejte...!» No in pri tem je vneti sodelavec namignil na palico, s katero bo urednika in uredniški odbor po zadnji plati, če ga ne bodo ubogali. Mi pa se prav nič ne bojimo nobene palice. Vse, kar je dobro, bomo objavili v našem listu. Nikdar pa se ne bomo več prepirali in napadali ter žalili drug drugega. Menim, da ima naš list dovolj drugih koristnejših stvari, o katerih naj piše. Naši naročniki so večinoma preprosti ljudje: kmetje, delavci, nameščenci, ki preživijo svoje proste ure ob čebelah. Tam se sprostijo in odpočijejo, da gredo potem še laže na svoje delo. Ti ljudje žele, da bi objavljali naš list predvsem koristne, praktične članke in navodila, kako se najboljše čebelarji. Ne marajo pa visokih teoretičnih in učenih znanstvenih člankov, ki jih ne razumejo in navadno tudi ne prebirajo. Razumemo take čebelarje in se tudi z njimi delno strinjamo. Toda pri uspešnem čebelarjenju mora čebelar poznati tudi teorijo. Brez nje ni uspešne prakse. Zato so teoretični članki potrebni, vendar jih je treba prilagoditi v poljudno in lahko razumljivo obliko. Seveda pa je to za urednika težko delo. Čebelarje seznanjamo tudi z novicami iz čebelarskega sveta. V današnjem atomskem veku mora napredni čebelar poznati vse, kar se dogaja na čebelarskem znanstvenem področju. Zato lahko najde take vesti v vsaki številki. Uredniški odbor in sodelavci z urednikom vred imajo na voljo okrog 40 inozemskih čebelarskih listov. Iz njih pobereмо vse zanimivosti in jih pripravimo za naše čebelarje. Tako jih sproti seznanjamo z vsemi novostmi na čebelarskem znanstvenem področju. Med našimi organizacijskimi vestmi objavljamo sproti zapisnike sej ožjega odbora, da so tako vsi člani seznanjeni z delom naše Zveze. Prav radi objavljamo tudi poročila naših družin in društev. V njih se pravzaprav zrcali drobno delo v naših organizacijskih enotah. Pri osmrtnicah nastanejo pogosto težave zaradi tega, ker jih ne moremo pravočasno objaviti. V eni številki lahko priobčimo le dve ali največ tri. Na žalost pa čakajo čebelarji z osmrtnicami tudi več mesecev, preden jih pošljejo uredniku. Potem pa žele, da jih objavi že kar v naslednji številki. To ni mogoče. Če so

čakali tako dolgo, potem bodo morali potrpeti, da pridejo na vrsto. Osmrtnice pa naj bodo kratke in jedrnate, potem jih bomo lahko objavili več. Čebelarji si žele tudi zabavnih stvari. Prav imajo, saj je med njimi vedno dovolj humorja in dobre volje. Tudi za to stvar smo poskrbeli in bomo tudi v bodoče v posebni rubriki »Vesela iz naših vrst« objavljali krajše stvari, imamo pa še več pripravljenih. Zaradi obilice drugega gradiva jih v zadnjih številkah res nismo mogli objaviti. Trotovej Janez in Sršenov Bonifacij pa že spet nekaj pripravljata in upamo, da se jima bodo pridružili tudi drugi. S posebnim veseljem objavljamo prispevke naših pionirjev in mladih čebelarjev-začetnikov. Skoro v vsaki številki beremo kaj. Ti članki dokazujejo, da imamo v svojih vrstah vendarle nekaj naraščaja. Taki mladi pisci navdušijo potem še svoje ostale čebelarske tovariše, da se opogumijo in začno pisati.

Nekaj mi leži ob srcu in to bi rad povedal danes vam vsem, ki ste prišli na naš zbor. Vsebina našega lista ni odvisna samo od urednika, ampak od prispevkov naših čebelarjev. Čim več jih bo sodelovalo, tem zanimivejši in pestrejši bo lahko naš list. In tega si kot urednik srčno želim. Pridobivajte svoje ljudi za pisanje! Prav med našimi preprostimi čebelarji imamo nič koliko skritih talentov z bogatimi izkušnjami. Bojijo se pisati, češ da ne poznajo jezika in slovnice. Res jih težko pripravimo k pisanju. Ko pa enkrat začno, potem postanejo zvesti sodelavci. Poiščite take ljudi! Njihove prispevke bomo potem že popravili in jih spravili v primerno obliko, to je naša stvar. Za nas so važne njihove izkušnje. Vsi prispevki naj bodo kratki in jedrnati. Zavedajmo se, da stane danes ena stran Čebelarja 22.000 din. Prav nič nisem vesel, kadar moram sam napisati kar dva članka za eno številko. Nič rad ne vidim, da se vselej ponavljajo imena istih sodelavcev. Pa pogosto res ne gre drugače, kajti stalni sodelavci so izredno pridni in vedno pošiljajo prispevke, drugi pa se oglase le ob priložnosti, morda enkrat na leto. Takih nam je treba še več in potem bo list zanimivejši.

Zadnje čase spet precej pišemo o ameriškem panju. Nekaterim čebelarjem to ni všeč. Uredniški odbor je mnenja, da bi ne bilo prav, ko bi zaprli vrata za

seboj in bi o tej stvari ne pisali več. To bi ne bilo napredno in tudi ne na mestu. Naši čebelarji le naj povedo svoje mnenje in opišejo izkušnje s temi panji, potem bomo že prišli do nekih zaključkov. Starejši praktični čebelarji pa prerokujejo že sedaj, kakšen bo konec vseh teh razmotrivanj. Naši čebelarji veljajo si že pred desetletji močno belili glave s tem problemom in skušali priti do najboljšega panja. Naš veliki Žniderskič nam je potem pripravil panj, ki je postal res vseslovenski.

In še marsikaj predlagajo naši sodelavci. Nekateri bi radi izpopolnili AZ-panj in napravili še boljšega. Menim, da ne bo nihče več iznašel smodnika. Dr. Arnbruster pravi, da je AZ-panj preveč kompliciran, ker ima toliko sestavnih delov. Strinjamo se z njim. Naš AZ-panj bo treba kvečjemu poenostaviti in ne komplicirati. Sicer pa imamo slovenski čebelarji še dovolj drugega, bolj koristnega dela, kot je razmotrivanje o različnih panjih. Kaj smo pravzaprav napravili v zadnjih letih glede vzreje in plemenitnih postaj? Kje so naše najboljše čebele, kje so standardni rodovi naših kranjic, ki jih tako zelo cenijo po vsem svetu? Ali bi ne bilo pametno, da bi razpravljali o tem in posvetili vse sile vzreji najboljših čebel? Potem bomo lahko čebelarili in vrsta panjev ne bo prav nič važna. Brez čebel pa ne bomo mogli čebelariti. In še mnogo drugega dela imamo, ki ga bomo morali opravljati vsi. Vsak čebelar naj sprejme delček tega bremena nase, pa bo šlo. Urednik sam bi že sedaj ne smel imeti nobenega drugega poklica, če bi hotel prebrati vso kopico različnih čebelar-skih listov, pisati članke, predavati in pomagati še pri drugih čebelar-skih problemih. Vsega tega ne bi zmogel niti poklicni urednik. In vendar je urednik človek, kot so drugi, in ne nazadnje tudi čebelar.

V poročilu tov. predsednika smo slišali nekaj številčk o našem listu. V zadnjih dveh letih je število naročnikov močno naraslo, tako da jih imamo sedaj že 5650, list pa tiskamo v 5700 izvodih. Ta porast naročnikov dokazuje, da je list dober, da so vsa naša prizadevanja za izobrazbo in napredek slovenskega čebelarstva vendarle našla svoj odmev pri večini slovenskih čebelarjev. V svoje vrste pa smo pritegnili tudi tiste, ki so stali doslej ob strani. Tako tudi naši ne-

organizirani čebelarji vedno bolj uvidevajo, da brez strokovnega izpopolnjevanja in znanja ne bodo mogli uspešno čebelariti.

Nikakor pa ni rečeno, da smo storili že vse, kar je bilo treba. Kjerkoli ljudje delajo, nastajajo tudi napake, ki se jih včasih niti ne zavedamo. Vemo pa dobro, da se ob njih učimo. Vi, tovariši delegati, boste zdaj povedali svoje mnenje, ali delamo prav ali ne. Svetovali nam boste tudi, kaj bi bilo treba storiti, da bi bil naš list še boljši. Ne bi bilo prav, ko bi se sedaj uspavali ob ugotovitvi, da vendarle napredujemo in ne nazadujemo.

Ob zaključku se moram zahvaliti vsem tistim članom uredniškega odbora, ki so mi s svojimi nasveti pomagali v iskreni želji, da bi bil naš list zares dober. Še posebej se moram zahvaliti našemu neumornemu računovodju tov. Wallasu, ki je napravil brezplačno nič koliko poti v tiskarno, klišarno in spet na moj dom, da ne govorim o tem, kolikokrat je pozno v noč pretipkaval članke naših čebelarjev.

Želim, da bi bil naš list tudi v prihodnje dober prijatelj, svetovalec, nepogrešljiv tovariš ter spremljevalec vseh slovenskih čebelarjev.

NOVE ODKUPNE CENE MEDU

Podjetje Medex bo odkupovalo odslej med neposredno od čebelarjev po tehle cenah:

cvetlični in kostanjev med	450 din
lipov in akacijev med	470 din
žajbljev med	490 din
smrekov med in gozdno mano	550 din
čisti hojev med	570 din

Kdor bo prodal med preko čebelar-skega društva, ki ima svoj žiro račun, bo dobil za vsak kilogram še 20 din več. Kdor dostavi med v Ljubljano, dobi za vsak kilogram še 10 din. Cene panjev in čebelarskega pribora so se zvišale za višino prometnega davka.

Kako bodo naši čebelarji sprejeli to vest, bomo še videli in o tem kaj več napisali v prihodnji številki. Cene medu se torej v primerjavi z drugimi življenjskimi potrebščinami niso preveč zvišale. Zaenkrat se čebelarji močno čudimo, da moramo dati za 1 kg surovega masla kar 6 kg cvetličnega medu. Včasih pa je bila cena približno enaka.

JOZE SOTLAR

V torek 30. marca 1965 smo spremili k zadnjemu počitku marljivega čebelarja in dolgoletnega člana CD Radeče Jožeta Sotlarja.

Pokojnik je bil doma iz Rudne vasi pri Radečah, kjer je čebelaril že njegov oče, kmet, ki je bil spoštovan daleč naokrog. Tudi sin Jože, ki sicer ni ostal na kmetiji, je podedoval po očetu veselje do čebel in pridno čebelaril v Starem dvoru, kamor se je priženil. Po poklicu je bil železničar in je z vso pridnostjo in resnostjo opravljal svoje poklicno delo. Prosti čas je posvetil čebelarstvu, pri katerih se je naučil tiste marljivosti in natančnosti, ki mu je potem prišla prav v službi. Zal jih je moral mnogo prezgodaj zapustiti. Saj je bil star šele 46 let, ko je moral umreti. Dalj časa je že bolehal na srcu, končno je umrl, zadet od kapi, v nedeljo zjutraj 28. III. 1965.

Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi, med katerimi smo bili tudi čebelarji, ki smo mu poklonili venec. Pri odprtem grobu je govoril o pokojniku predsednik CD Radeče in se v imenu vseh čebelarjev poslovil od njega.

Miro Sevšek

FELIKS RAJH

Dne 11. 9. 1964 je umrl in nas po daljši bolezni za vedno zapustil naš odbornik, najstarejši član in najstarejši naročnik našega lista ter član čebelarke družine Crešnjevec, Feliks Rajh.

Tov. Rajh se je rodil leta 1901 na Crešnjevcu. Po končani šoli se je izučil doma pri očetu kovaške obrti, pozneje se je zaposlil v Mariboru.

Kot borca so ga Nemci zajeli v Savinjski dolini, zaprli in pozneje poslali v koncentracijsko taborišče Dachau, od koder se je vrnil šele po osvoboditvi do kraja izčrpan in komaj še živ. Po krajšem zdravljenju se je ponovno zaposlil v istem podjetju, kjer je delal že prej.

Bil je vzoren in marljiv delavec ter zaradi tega tudi večkratni udarnik. Potem se je upokojil kot poslovodja kovaške delavnice v Mariboru.

Kot upokojenec je bil leta 1963 odlikovan z redom »Zasluge za narod«, kar je s svojim delom in zgledom tudi zaslužil. Ves prosti čas je po svoji službi posvetil čebelarstvu in domu. Že v rani mladosti je začel čebelariti z AZ-panji ter jim ostal zvest do smrti. Po vrnitvi iz taborišča ni pozabil na svoje čebele. Obnovil je svoje propadlo čebelarstvo ter se še z večjo ljubeznijo oprijel svojih ljubljensk ter jih prevajal na razne paše in pasišča. Bil je vedno narodno zaveden in vsestransko pripravljen pomagati drugim. Njegova priljubljenost se je pokazala pri pogrebu, kjer so ga spremljali čebelarji, znanci in prijatelji.

Alojz Potisk

DR. VIKTOR MELLIWA

Dne 12. maja 1965 je v zdravilišču Slatina Radenci umrl, zadet od možganske kapi, dr. Viktor Melliwa, pravni svetnik v pokojni. Dne 15. maja 1965 smo ga pokopali na ljubljanskem pokopališču.

Rodil se je 30. aprila 1900 v Blekovi vasi na Notranjskem. Po končani srednji šoli leta 1918 se je vpisal na zagrebško pravno fakulteto ter leta 1924 promoviral na ljubljanski univerzi. Kot mlad pravnik je šel v Metliko za notarskega kandidata. Ker je bila Metlika predaleč od doma in njegovih čebel, je šel leta 1925 v železniško službo. Tako je bil zopet pri svojih čebelicah. Prva dva panja mu je podaril oče, prvi čebelarski učitelj pa mu je bil A. Kastelic s Plavnice. Čebelaril je polnih 45 let.

Pokojnik je bil vseskozi član naše organizacije in pozorno je spremljal njeno delo. Vselej je bil pripravljen pomagati z nasveti. Med prijatelji je bil zelo priljubljen in tudi čebelarji so ga spoštovali. Njegovo krsto so dobesedno zasuli s cvetjem. Z lepim in ganljivim govorom se je poslovil od njega stanovalski tovariš ter pripomnil, da dragega Viktorja ne bodo nikdar pozabili.

H. Š.

VSE NAROČNIKE NASEGA LISTA

prosimo, naj po svojih močeh prispevajo za naš čebelarški list. Zaradi gospodarske reforme se bodo tudi tiskarske usluge močno podražile. Že do sedaj je bil tisk izredno drag. Bojimo se, da bo nastal zaradi tega v naši blagajni primanjkljaj, ki ga bo težko kriti. Slovenski čebelar je doslej širil čebelarstvo prosveto in seznanjal čebelarje z novostmi v čebelarskem svetu. Marsikdo se mora za svoje uspehe v čebelarstvu zahvaliti prav našemu listu. Mnogi so opisali v njem svoje izkušnje ali doživljaje, kar jim je bilo v posebno zadovoljstvo in ponos. Naš list je doslej zares povezoval čebelarje kakor živa beseda in naša čebelarska organizacija bi bila močno prizadeta, ko bi ne imela svojega glasila. Podobna bi bila ladji brez krmila. Zveza ne dobiva od svojega članstva razen naročnine za list nobenih drugih prispevkov. Zato ne bo mogla doplačevati primanjkljaja za list v nedogled, saj nima za to finančnih sredstev. Že dosedanja naročnina za list je bila prenizka, primanjkljaj smo pokrili iz svojih rezerv in z družbeno dotacijo. Odslej pa tega ne bomo več zmogli.

Če bomo hoteli obdržati svoj list še v prihodnje pri sedanjem obsegu, je nujno potrebno, da že sedaj pomislimo na to, kako bomo prišli do denarja, da bomo z njim poravnali letošnji primanjkljaj. Zaenkrat ne vidimo drugega izhoda, kakor da se obrnemo na zavedne člane v upanju, da bodo razumeli naš klic in se mu odzvali. Za letos glasila ne nameravamo podražiti, ker bi zahteval tak ukrep preveč administrativnega dela in nepotrebnih stroškov.

Člane, ki se bodo odločili, da nam pomagajo, naprošamo, da zbrane prostovoljne prispevke izročajo osebno neposredno v Zvezino pisarno ali pa naj jih pošljejo v skupnih večjih zneskih preko svoje čebelarske organizacije, da se tako izognemo vedno večjim bančnim stroškom.

Upravni odbor ZCD

VEZANE LETNIKE

Slovenskega čebelarja in drugih listov dobe čebelarji v tajništvu Zveze.

Uprava

PRIZNANJE

Zveza čebelarskih društev izreka čebelarskemu društvu Litija vse priznanje za požrtvovalno delo pri popisu čebelarskih na svojem področju. ČD Litija je poslalo prvo popisne pole s kartotečnimi listi.

Tajništvo

V TISKOVNI SKLAD

Slovenskega čebelarja so darovali: Čebelarska družina Ormož 1000 din; Kmetijska zadruga Dravograd 8000 din; Perc Milan iz Prevorja 1000 din; Peter Močnik iz Maribora 2400 din; Habiht Jože iz Ljubljane 500 din; Jožef Ačko iz Ptuja 1000 din, Franjo Vrčko iz Krškega 500 din. Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvaljujemo.

NAŠIM ČLANOM

odgovorimo na vsako strokovno vprašanje brezplačno. Prosimo pa, da priložite vprašanju znamko za odgovor. Vprašanja in odgovore splošne narave bomo priobčili tudi v glasilo.

Tajništvo

PRODAM

zaradi smrti 22 naseljenih AŽ-panjev na 9 satov in ves čebelarski pribor s čebelnjakom ter 10 naseljenih eksportovcev. Lizika Črnigoj, Tržišče št. 4, pošta Rogaska Slatina.

PRODAM

več družin suhih čebel z letošnjimi maticami. Peter Zupan, Zalag 57, pošta Cerklje na Gorenjskem.

PRODAM

več čebeljih družin. Cena po dogovoru. Tomaž Stular, Gornja Bela 18, Pošta Predvdor.